ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Ο ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Όλοι οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου ἔχουν δημιουργήσει μὲ τὴ φαντασία τους ἕναν τύπο φαντάσματος, τὸ ὁποῖο παρουσιάζεται στὰ βασιλικὰ ἀνάκτορα κατὰ προτίμηση, καὶ μάλιστα σὲ κρίσιμες περιστάσεις, γιὰ νὰ προαναγγείλη κανένα δυσάρεστο γεγονός.

Οἱ Γερμανοὶ εἶχανε τὴν *Καθαρίστρα*, ἡ ὁποία παρουσιαζότανε στοὺς διαδρόμους τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων κάθε φορὰ ποὺ κανένας σοβαρὸς κίνδυνος ἀπειλοῦσε τὴν αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια τῆς Πρωσσίας. Πολλοὶ μάλιστα διετείνοντο πὼς εἶδανε μὲ τὰ μάτια τους τὸ φριχτὸ αὐτὸ φάντασμα, νὰ κρατάη στὰ χέρια του τὴν τρομερὴ σκούπα του!

Ἡ Ἱστορία εἶ:ε τὴ θρυλικὴ Λευκὴ Κυρία. Οἱ Ρῶσσοι εἶχαν καὶ αὐτοί, ὡς τύτο φαντάσματος, μιὰ μυστηριώδη κυρία, ἡ ὁποία ἐφύλλιζε ρόδα στοὺς διαδρόμους τῶν ἀνακτόρων ὅταν ἐπρόκειτο νὰ πέση κεραυνὸς συμφορᾶ στὴν τσαρικὴ οἰκογένεια. Καὶ οἱ Γάλλοι ἀπίσης εἶχανε τὸν *Κόκκινο Ἄνθρωπο*, ἕνα φάντασμα, τὸ ὁποῖο ἀνεφανίζετο στ' ἀνάκτορα τοῦ Κερασιεκοῦ. Τὸ φάντασμα αὐτὸ τὸ εἶχε δεῖ κάποτε ὁ Μέγας Ναπολέων ὑπὸ τὰς ἑξῆς συνθήκας:

Ὁ κόμης ντὲ Σενκὺρ ἀφηγεῖται στ' ἀπομνημονεύματά του ὅτι, μιὰ μέρα, ἐνῶ ὁ Ναπολέων καθόταν στὸ γραφεῖο του, ἔχοντας μπροστά του ἀπλωμένο ἕνα μεγάλο χάρτη τῆς Ρωσσίας κ' ἐτοιμάζοντας ἕνα σχέδιο ἐκστρατείας, ἔννοιωσε ξαφνικὰ κάποιο ἀόρατο χέρι νὰ τὸν χτυπάη ἐλαφρὰ στοὺς ὤμους. Γύρισε ἀμέσως ζωηρὰ τὸ κεφάλι του καὶ ρώτησε τρομαγμένος:

— Ποιὸς εἶνε αὐτοῦ;

Ὁ ἴδιος ὁ κόμης ντὲ Σενκὺρ ποὺ ἤτανε παρὼν σ' αὐτὴ τὴ σκηνή, λέει παρακάτω, στ' ἀπομνημονεύματά του, πὼς ὁ Ναπολέων φάνηκε ἔξαφνα πολὺ ταραγμένος καὶ πὼς ἄρχισε νὰ κουβεντιάζη μὲ ζωηρὲς χειρονομίες ἀλλὰ χαμηλόφωνα μ' ἕναν ἄνθρωπο τὸν ὁποῖο μονάχα αὐτὸς ἔβλεπε. Τέλος, ἐφώναξε δυνατά, σὰν ν' ἀποχρινότανε στὸν ἀόρατο συνομιλητή του—ὁ ὁποῖος δὲν ἤταν ἄλλος ἀπὸ τὸν περίφημο *Κόκκινο Ἄνθρωπο*, καθὼς ἐπιστεύθη ἀργότερα—:

— Ναί, ἔχεις δίκηο, πρέπει νὰ πάνω ἀμέσως τὴν ἐκστρατείαν αὐτή!...

Καὶ τὴν ἔκανε πράγματι. Τ' ἀποτελέσματά της ὅμως ἦσαν ὁλέθρια γιὰ τὸ Ναπολέοντα. Ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἔπαθε ἀφάνταστες συμφορὲς στὴ μάχη τῆς Μόσχας. Καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισε νὰ δύη τὸ ἄστρο τοῦ Ναπολέοντος—ἀπὸ τὴν ἐποχὴ δηλαδὴ ποὺ ὁ μέγας στρατηλάτης εἶχε τὴν ἀπρονοησία ν' ἀκούση τὶς συμβουλὲς τοῦ *Κόκκινου Ἀνθρώπου*.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΜΕΘΗ ΤΟΥ ΚΑΜΒΥΣΗ

Ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας Καμβύσης, ἦτο ἐξαιρετικὰ μέθυσος. Μιὰ μέρα ἕνας εὐνοούμενός του αὐλικός, ὁ Πρηξάσπης, ἐτόλμησε νὰ τοῦ ἀπευθύνη σχετικῶς διάφορες συμβουλὲς καὶ παρατηρήσεις.

— Θὰ σοῦ ἀποδείξω, τοῦ εἶπε τότε ὁ Καμβύσης, ὅτι τὸ κρασὶ δὲν μοῦ ἀφαιρεῖ οὔτε τὴν κρίσι, οὔτε τὴν εὐστοχία στὸ τόξευμα.

Καὶ ἀμέσως ἀφοῦ κάθησε στὸ τραπέζι, ἄρχισε νὰ πίνη κατὰ κόρον ὡς ὅτου ἐμέθυσε. Τότε διέταξε νὰ τοῦ φέρουν τὸ παιδὶ τοῦ Πρηξάσπους καὶ νὰ τὸ δέσουν σ' ἕνα δέντρο. Ἔπειτα ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν δυστυχισμένο πατέρα του εἶπε:

— Ἂν δὲν διαπεράσω μὲ τὸ βέλος τοῦ τόξου μου τὴν καρδιὰ τοῦ γυιοῦ σου, τότε θὰ παραδεχθῶ ὅτι πράγματι μὲ ζαλίζει τὸ κρασί κι' ὅτι δὲν πρέπει νὰ πίνω πλέον.

Καὶ ἀφοῦ τόξευσε διεπέρασε πραγματικῶς μὲ τὸ βέλος του τὴν καρδιὰ τοῦ ἀτυχοῦς παιδιοῦ!...

μαγική δύναμι τῶν δαντελλῶν μου.

— Καταραμένε, μάγε! Ξεκουμπίσου! μοῦ φώναξε γιὰ τελευταία φορά.

Εὐτυχῶς στὸν τρόμο της πλείδωσε καλὰ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ της κι' ἔτσι χωρὶς νὰ θέλη μοῦδωσε καιρὸ ν' ἀνεβῶ στὸ σταχτί μου μουλαράκι καὶ νὰ γίνω ἄφαντος, γλυτώνοντας ἀπ' τὴν μανία τῶν συγγενῶν της, ποὺ ὡρισμένως θὰ μὲ σκότωναν.

Albert Erlande

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΚΙ' ΑΞΕΧΑΣΤΑ

Ο ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ.... ΠΟΙΗΤΗΣ!

Ὁ πρὸ ἡμερῶν ἀποθανὼν πρώην Πρωθυπουργὸς καὶ ἄλλοτε πρεσβευτὴς στὴν Ἱσπανία, ὁ ὑπέρπλουτος καὶ καλαίσθητος Στέφανος Σκουλούδης, ὅταν ἤταν νέος, δηλαδὴ πρὸ ἑξήκοντα ἐτῶν, ἠσχολεῖτο βέβαια μὲ χρηματικὰς ἐπιχειρήσεις ἀλλὰ ἐθεράπευε καὶ τὰς μούσας. Ἦτο λάτρης δηλαδὴ καὶ τοῦ Κερδώου μὰ καὶ λογίου Ἑρμοῦ. Μ' ἄλλα λόγια, νέος ὁ Στέφανος Σκουλούδης ἤταν ποιητής!

Τὰ ποιήματά του ὁ Σκουλούδης τὰ ἐδημοσίευε σὲ διάφορα περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια τῆς ἐποχῆς του. Ἔγραφε δὲ τοὺς στίχους του, ὅπως ὅλοι σχεδὸν τότε, στὴν καθαρεύουσα. Μὰ δὲν περιφρονοῦσε καὶ τὴν δημώδη, στὴν ὁποία ἔχει γράψει λίγα μὲν μὰ τὰ καλύτερά του ποιήματα.

Δημοσιεύουμε παρακάτω ἕνα ἀπὸ τὰ εἰς δημώδη γλῶσσαν γραφέντα ποιήματα τοῦ ἀποθανόντος βαθυπλούτου.

Τὸ ποίημα αὐτὸ ἐγράφη στὰ 1862. ἐδημοσιεύθη ὅμως στὰ 1888, δηλαδὴ 26 χρόνια ὕστερα, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ γράφτηκε. Τὸ ἐδημοσίευσε μιὰ ἐφημερὶς στὸ πρωτοχρονιάτικό της φύλλο, καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὸ παρέλαβεν ὁ «Ραμπαγᾶς», ὁ ὁποῖος τὸ ἔβρισε ραμπαγαδικώτατα, δηλαδὴ μὲ τὸ γνωστό του κέφι.

—«Ἡ στιχουργία, ἔγραφε ὁ «Ρ:μπαγᾶς» πειράζοντας τὸν ποιητὴ γιὰ τὰ πλούτη του, ρέει ὡς *Πακτωλός* καὶ ἡ ὁμοιοκαταληξία του εἶναι *πλουσία*!...»

Καὶ καταλήγει:

—«Τί κρίμα: Ὁ πλοῦτος ἐφόνευσεν ἐν αὐτῷ —τῷ Σκουλούδη δηλαδὴ— τὴν ποίησιν».

Νὰ τώρα καὶ τὸ ποίημα τὸ ὁποῖον φέρει ἐπιγραφή:

Τὸ γράμμα

Ἕνα γράμμα, ἕνα γράμμα ὦ ἀνέλπιστη χαρά μου!
Εἶν' ἐκείνης, τὸ γνωρίζω—ἄχ πῶς τρέμει ἡ καρδιά μου.
Δὲς τὸ στέρνο μου πὼς θέλει ἡ ταλαίπωρη νὰ σχίση,
νὰ χυθῇ τὸ γράμμ' ἀπάνω νὰ τὸ ἰδῇ νὰ τὸ φιλήση.

***

Νὰ τοῦ πῇ τὰ δάκρυά της, νὰ τοῦ πῇ πὼς τόσους χρόνους,
γιὰ χαρὰ εἶχε τὴν πίκρα, γιὰ ἐλπίδα της τοὺς πόνους,
κι' ἐσιώπα ἡ ἀθλία καὶ τὴν ἔπνιγεν ἡ λύπη
κι' ἕνα σύντροφο δὲν εἶχε τὸν καῦμό της κἂν νὰ εἴπη!

***

Ἄχ! πῶς τρέμει ἡ καρδιά μου—ἄρα γε τί νὰ μοῦ γράφῃ;
Ἄρα γε νὰ μ' ἐνθυμεῖται, ἄρα γε νὰ μετεβλήθη,
καὶ τ' ὡραῖον παρελθόν μας νὰ ποθῇ νὰ τ' ἀπαρνήσῃ;
Ὦ! Εἰπές με, πές με, γράμμα, πρὶν ἀκόμα, νὰ σ' ἐγγίξω.

***

Γιατὶ τρέμει ἡ καρδιά μου, καὶ φοβοῦμαι νὰ σ' ἀνοίξω;
Πὲς μ' ἐνόσω σὲ χαϊδεύει τὸ δειλό μου τοῦτο χέρι,
ἡ σιωπηλή σου γλῶσσα τί μοῦ κρύπτει, τί μοῦ φέρει;

***

Ἡ χαρά, ἂν ἴσως λόγον συμπαθητικὸν κἂν ἕνα
ἀπὸ μέρους της, στὰ κρύα φέρνεις σπλάχνο μου, γιὰ μένα,
καὶ μὲ λόγια ὅτι ξεύρει τὸ κρυφὸ ποὺ μὲ μαραίνει
καὶ μὲ λόγια ὅτι βλέπει τί τὸ γέλοιο μου πικραίνει.

***

Κι' ἴσως, ἴσως μὲ λυπεῖται.... μὲ λυπεῖται; Τρέλλα, τρέλλα!
Ἴσως, ἀφροντις ἐκείνη ὅταν σ' ἔγραφεν ἐγέλα
καὶ ἡ χείρ της ὡς ἐκ τύχης, μὲ τὴν ἄκραν τοῦ καλάμου
εἰς τὰς παγερὰς γραμμάς σου, ἔρριπτε τὸ ὄνομά μου.

***

Ὦ φρικτὴ ἀμφιβολία, ποῦ τὸ γράμμ' αὐτὸ θὰ λύση,
κι' ὅμως δὲς πόσον ἡ χείρ μου τρέμει νὰ τ' ἀποσφραγίση!
Πλὴν τετέλεσται, ὦ γράμμα—μιὰ στιγμὴ δὲν ἀναβάλλω
καὶ πυρέσσων νά!... Σ' ἀνοίγω!... Ἦταν γράμμα... τίποτ' ἄλλο!

Στεφ. Σκουλούδης

Ὁ Σκουλούδης ἐξέδωκε στὴν νεότητά του καὶ ποιητικὴν συλλογήν, μ' ἕνα ἀρχαΐζοντα τίτλο ποὺ μᾶς διαφεύγει τὴ στιγμὴ αὐτή. Τὰ ποιήματά του σ' αὐτὴ ἦσαν ὅλα σὲ ὑπερκαθαρεύουσαν. Ὅταν ὅμως πέρασαν ἀρκετὰ χρόνια, ὁ Σκουλούδης, πλούσιος πλέον, μετάνοιωσε γιὰ τὴν ἔκδοση τῆς συλλογῆς του αὐτῆς τὴν ὁποία θεωροῦσε πλέον ὡς νεανικὸ ἁμάρτημα, γύρισε σ' ὅλα τὰ παλαιοβιβλιοπωλεῖα κ' ὅσα ἀντίτυπα βρῆκε τ' ἀγόρασε καὶ τὰ ἔκαψε!...

Φτωχὴ ποίησις!...

Ἂς μὴ παραξενευόμαστε ὅμως. Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ἔκαμε στὴν πρώτη του ποιητικὴ συλλογὴ καὶ γνωστὸς σήμερα εὐθυμογράφος, χρονογράφος, θεατρικὸς συγγραφεὺς κλπ.

Ὁ Κομβολόγιος